

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

§. II. De Morte & Sepulturâ Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

Quaest. IV. De Passione, Morte, Sepult. Christi &c. §. I. II. 87

sub Sole steterit per tres circiter horas; cum alioquin Eclipsis Solis brevissima esse soleat.

92. *An rei quomodo Luna interpositio potuerit esse, ut adeo inuenerit sales transiret.*

Sed difficultas est, quomodo Luna, tanto minor Sole, potuerit efficere, ut fierent tenebrae super universum Orbem. Ad quod tamen facile respondetur, id fieri potuisse per hoc, quod divina potentia Sol qua parte non foret tectus per Lunam ad haec sublunaria loca non emitteret radios; aut certe adeo exiliter terram illuminaret, ut tenebrae quasi noctis apparerent. Quod enim non fuerint densae, quales Aegyptiacae, satis constat ex interea gestis, scilicet agnitione & alloquio Matris & Discipuli, potatione aceti, subsannatione adstantium &c. Unde fuerunt, quales ferè solent esse serenae nocte, cum astra lucent: stellas namque in toto caelo visas esse, refert Eusebius sup. ex Phlegonte. Vel certe Deo disponente fieri poterat, ut Luna divinitus apparet ubi vis in hoc hemispherio (In altero erat tunc naturaliter nox) modo, consimili obversa Soli. Aut denique poterat id in Iudaea, & vicinioribus locis, ut Syria, Aegypto &c. fieri per Eclipsin, in remotioribus autem partibus per alterius obstaculi interpolationem, v. g. per extraordinariam multiplicationem & condensationem nubium, ut sentit Tannerus disp. 2. q. 3. dub. 2. aut alio modo Deo bene viso.

94. *Quales fuerint haec tenebrae.*

93. *Terra motu in monte Christi & inde ortu petrarum scissio, non in sola iudaea, sed & in aliis orbis partibus accidit.*

Quod attinet ad terrae motum & petrarum scissionem, quae subsēcuta sunt, ut Evangelistae referunt, testis est Phlegon apud Eusebium sup. hoc terrae motu Bithiniam, & in ea Nicæam praecipue concussam esse. Scissio porro petrarum ex terrae motu seu concussione accidit. Cujus monumenta suo adhuc tempore in monte Golgotha superfuisset testatur Cyrillus Pro-solymitanus Catech. 13. Sed & in plerisque aliis orbis terrarum partibus montes eodem terrae motu scissos esse, incolae firmam traditione testantur: puta in Hetruria montem Alvernæ dictum (in quo postmodum passionis suae sacra Stigmata Christus in corpore Seraphici Francisci renovavit) & prope litus campanum Cajetae promontorium. De quo vide Baronium ad annum Christi 34.

§. II.

De Morte & Sepultura Christi.

94. *Congruentia mortis Christi.*

Quod ad Mortem attinet, congruè Deus ordinavit, ut Christus mortem gustaret: tum ut eam omnibus debitam occisus occideret, sicque moriendo impleret illud Osee 13. *Ero mors tua o mors.* Tum ut veritatem assumptae naturae ostenderet: tum ut à mortuis resurgendo spem nobis resurgendi praeberet, & exemplum mortem superandi donaret.

Herincx Sum. Theol. Pars IV.

Mors autem Crucis in pluribus figuris veteris Testamenti adumbratur. Crux enim praefigurabatur per arborem vitae, per lignum contemptibile salvans Noë cum suis, per ligna quae Isaac immolandum in humeris portavit, per arborem malum, sub qua suscitata est Sponsa, per baculum Elisaei. Et (ut ait D. Bonaventura, sive quisquis est Auctor, Compendii Theol. Verit. l. 4. c. 16.) Ipsa est Clavis cali, Vetus arbor, Navis maris, Arbor Danielis, Palma fructuum, Ferculum Salomonis, Baculus Jacob quo transiit Iordanem, Speculum imitationis, Scala ascensionis, Hamus quo Leviathan capitur, Torcular, quo Christi sanguis exprimitur, Cithara, quae demon Saulis compestitur, Palus, in quo serpens aeneus suspenditur, Thau, quo frontes fidelium signantur, Candela-brum, quo tabernaculum illuminatur, Lignum aquae Morath dulcorans, Virga Moysi per mare rubrum populum Dei ducens, Gladius impium Goliath decapitans, Vexillum ad pugnam spiritualem colligens, Cathedra discipulos Christi erudiens, Equus Dei amicos honorans, Chypus Ioseph Hai impugnans, Liber mysteria profunda continens, Altare acceptissimam oblationem recipiens.

Crux multis plerisque praefigurata.

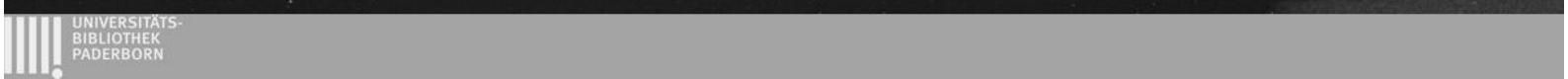
Itaque congruebat Christum pati mortem crucis, ut inde mors oriebatur, inde vita resurgeret, & qui in ligno vincebat, in ligno quoque vinceretur, ut canit Ecclesia in Praefatione Missae de Cruce. Deinde ut in electione acerbissimae & ignominiosissimae mortis, partim copiosior appareret redemptio non tantum ex parte personae patientis, sed etiam ex parte passionis & poenarum; partim clarius ostenderetur severitas divinae iustitiae in peccatis nostris vindicandis, eorumque foeditas, ob quam Filio suo proprio innocenti non pepercit: partim manifestius elucesceret nimietas dilectionis Jesu erga nos, & constans obedientia erga Patrem: partim denique arctius & perfectius imprimeretur nobis affectus gratitudinis & amoris reciproci, nec non desiderium omnigenarum virtutum, quas Christus magister noster in cathedra Crucis verbo & exemplo edocuit; atque ita nos Christus exaltatus à terra ad se per amorem attraheret.

95. *Cur mortem crucis Christi pati conveniret.*

Quantum ad sepulturam spectat, Christus dicitur in Scriptura & Symbolo sepultus, intellige per synecdochem, scilicet secundum corpus; prout etiam simili tropo dicitur descendisse ad inferos, scilicet secundum animam. Ratio porro cur congruebat Christum sepulturam donari, est; partim ut comprobaretur verè fuisse mortuus; nempe enim sepulchro conditur, nisi jam constet de veritate mortis; cuius proinde rei explorationem prius quoque factam fuisse à Pilato, refertur Mari 15. partim ut reliquis sepultis non deesset spes resurrectionis; partim ut resurrectio subsequens appareret mirabilior. Sepelitur autem in

96. *Christus dicitur sepultus per synecdochem.*

Cur conveniret Christi sepeliri.

Idq̄, in ſepulchro alieno & novo

monumento alieno & novo: nam ſicut propriâ domo præ paupertate caruit vi-
vus, ita & ſepulchro proprio jam defunctus.
Novo autem, in quo ſcilicet nondum quiſ-
quam poſitus fuerat, tum quodd id deceret
dignitatem perſonæ, tum potiffimum (ut
rectè *Ambroſius l. 3. de Virginitas*) ne aliàs
fulcitatus à perfidis crederetur aut prædi-
cicaretur. Ad utrumque etiam conducit
forma ſepulchri, quod nempe exciſum erat
in petra inſtar cubiculi, huiusmodi enim
ſepulchrum non niſi perſonis notabilibus
parari conſueverat, idemque idoneum erat
ut eſſet poſteris perpetuum Dominicæ reſur-
rectionis monumentum. Denique ad fi-
dem reſurrectionis congruebat, ne aliàs
corpus ſuffuſis aut dirutis fundamentis, ire-
rumque reſoſitis lapidibus eſſe à diſcipulis
ſublaturus quis fingeret. Ad quod etiam de-
ſerviebat ſaxum magnum, quod advolutum
fuit ad oſtium monumenti, ut ipſum
proinde ſine auxilio plurimorum referari
non poſſet. Cuſtodia quoque ſepulchri ſin-
gulariſque diligentia ab inimicis adhibita
fuit ſingulari providentiâ ac permiſſione
Dei, ut fides Reſurrectionis eſſet certior, &
gloria major, plebiſque animus ad creden-
dum paratior.

Advolutio ſaxi, ac diligentia hoſtium ſidei reſurrectionis neſciens ſerviebat.

97. *Qualiter computandum ſit tri-
dium ſepul-
tura Chri-
ſti.*

Difficultas verò eſt de Triduo ſepul-
tura Chriſti, quod, uti Reſurrectio tertiâ die ſecundum Scripturâ facta, ab omnibus creditur, & exprimitur *Matth. 11. Sicut fuit Iohannes in ventre ceteri tribus diebus & tribus noctibus, ſic erit Filius hominis in corde terræ* (quo ſignificatur ſepulchrum pro ejus corpore, & limbus pro ejus anima) *tribus diebus & tribus noctibus*. Sed facilè ſolvitur, dicendo eſſe ibi periphrasim Hebræis familiarem trium dierum naturalium viginti quatuor horarum, qui die artificiali & nocte ſeu luce & tenebris conſtant; q. d. erit ibi tribus diebus naturalibus; intellige per ſynecdochen, ſcilicet poſteriori parte diei veneris, toto ſabbato, & nocte ſeu parte anteriori diei Dominicæ uſque ad reſurrectionem. Eſtque perinde, ſive dies naturalis computetur à vespere in vespere, ſive (quod conſuetum) à media nocte in mediam noctem. Neque opus eſt, ſolicite quærere tres lucas & tres noctes, quia tertiam lucem non erit reperire; niſi forte quis vellet initialem auroram (quâ Chriſtus probabiliter reſurrexit) computare pro tertia luce, ſeu die artificiali; qui equidem non ab aurora, ſed ab ortu ſolis initium ſumit.

§. III.

De Deſcenſu ad Inferos.

98. *Chriſtus juxta fidem ſecundum animam*

INDUBITATA fide tenendum eſt Chriſtum ſecundum animam deſcendiſſe ad inferos, ſeu locum ſubterraneum nomine Inferni ſignificatum, qui ſcilicet limbus Pa-

trum vocatur; & quidem deſcenſu reali, ita ut realiter illic eſſet præſens, ut tradunt unanimiter omnes Catholici Doctores contra Durandum exiſtimantem, quod Chriſtus deſcenderit in infernum ſolum ſecundum virtutem & efficaciam; ſeu ſecundum operationem & effectum; quem ibi anima Chriſti vel divinitas ſit operata; eò quod putaret ſubſtantias ſpirituales (cujuſmodi erat anima Chriſti ſeparata) non eſſe in loco, niſi ratione operationis tranſeuntis ad corpora; quoddque anima ſeparata nequeat moveri localiter. Sed totum hoc eſt falſiſſimum, & carens fundamento.

Simpliciter autem Scriptura, *Symbolum Apoſtolorum & Athanaſii, Concilium Lateranenſe, quod referitur c. Firmiter, de ſumma Trinitate & Patres tradunt Chriſtum ſecundum animam deſcendiſſe ad inferos; quo modo tradunt ſecundum corpus jacuiſſe in ſepulchro, & ſecundum utrumque aſcendiſſe in cælum. Ut rectè de Chriſto dixerit Aug. Ep. 99. Secundum animam eum fuiſſe apud inferos aperte Scripturâ declarat, & per prophetiam præmiſſa, & per Apoſtolicum intellectum ſaris expoſita, quâ dictum eſt (ſcilicet *Pſ. 15.*) Non derelinques animam meam in inferno. Quod Petrus Apoſtolus *Act. 2. de Chriſto interpretatur. Similiter ad Eph. 4. de Chriſto dicitur: Quod autem aſcendit, quid eſt, niſi quia & deſcendit primum in inferiores partes terræ? unde nimirum captivam duxit captivitatem, pro ut ibidem præmittitur. Et 1. Petri 3. dicitur Chriſtus mortificatus quidem carne, & vivificatus autem ſpiritu, ſeu animâ, in quo, ſpiritu, & his qui in carcere erant ſpirituibus, animabus ſcilicet ſeparatis, veniens prædicavit, ſeu bonum nuntium redemptionis attulit, & iis quidem, qui increduli fuerant aliquando, Noë ſcilicet prædicanti diluvium, doctæ illud experti cum poenitentia peccatorum in ipſo diluvio corporaliter perierant. Vide Eſtium in Commentario huius loci.**

Huc etiam facit illud *Zacharia 9. Tu quoque in ſanguine teſtamenti tui emiſiſti vin-
ctos tuos de lacu, in quo non eſt aqua. Et quod Matth. 12. dicitur Filius hominis futurus in corde terræ, ſcilicet etiam ſecundum animam; ut Tertullianus, Hieronymus & alii exponunt, per cor terræ intelligentes infernum, pro ut phraſi uſitatâ cor (quod eſt intimum animalis) ſignificat immum ſeu profundum terræ: ſicut *Pſ. 45. dicitur: Transferuntur montes in cor, id eſt, profundum maris.**

An autem Chriſtus ſubſtantialiter deſcenderit etiam ad infernum damnatorum, an vero ſecundum effectum tantum, quatenus in damnatis operatus eſt terrorem & confuſionem, non ita conſtat. Poſteriorum cenſent *D. Bonaventura, D. Thomas & ceteri Scholaſtici. Prius cenſet Bellarminus l. 4. de Chriſto c. 16. ob verba Eccl. 24. Penetrabo omnes inferiores partes terræ; & in ipſo eſt.*